

domfældte anker for sent. Det gælder både i de tilfælde, hvor fristoverskridelsen begrundes med, at ankegrundene først er blevet domfældte bekendt senere, og i de tilfælde, hvor domfældte anfører, at fristoverskridelsen ikke kan tilregnes ham eller hende.

2.3. 2. instansbevillinger

2.3.1. Civile sager

I civile sager, der angår krav af højst 10.000 kr., kan byrettens afgørelse efter en ændring af retsplejeloven i 1990 (lov nr. 396 af 13. juni 1990) kun indbringes for landsretten med tilladelse af Justitsministeriet. Denne fravigelse af toinstansprincippet gælder ved anke, jf. § 368, stk. 1, og ved kære, jf. § 389, stk. 2, ved særskilt kære af sagsomkostninger, jf. § 389, stk. 2, og § 391, stk. 1, og ved kære af fogedrettens afgørelser, jf. § 503, stk. 2 og 3, og § 584, stk. 2. Kriteriet for meddelelse af 2. instanstilladelse svarer til de gældende kriterier for meddelelse af 3. instansbevilling, dvs. at sagen er af principiel karakter, eller særlige grunde i øvrigt taler derfor. Fristen for indgivelse af ansøgning er i ankesager og fogedsager 4 uger samt i kæresager 2 uger. I øvrigt finder reglerne vedrørende 3. instansbevillinger tilsvarende anvendelse.

2.3.2. Straffesager

Byrettens dom i en straffesag kan bortset fra afgørelsen i visse politisager frit ankes til landsret, jf. § 962, stk. 1. Domme i mindre politisager kan efter retsplejelovens § 962, stk. 2, som udgangspunkt kun ankes af det offentlige, når andre offentligretlige følger end bøde og konfiskation kan idømmes efter de lovbestemmelser, tiltalen lyder på. Der er endvidere kun fri adgang til anke for den tiltalte, såfremt denne har givet møde i sagen, og mere end 20 dagbøder eller en bøde på over 3.000 kr. eller konfiskation af genstande af tilsvarende værdi eller andre offentligretlige følger er idømt.

Justitsministeren kan efter § 962, stk. 3, give tilladelse til anke, såfremt sagen er af principiel karakter, eller særlige grunde i øvrigt taler derfor. Sager, der er afgjort ved advarsel efter retsplejelovens § 937, eller vedtagelse af bøde eller konfiskation i retten, jf. § 936, kan ligeledes kun ankes med justitsministerens tilladelse. Ansøgning om anketilladelse skal indgives inden 2 uger efter dommens afsigelse. Hvis det er tiltalte, der vil anke, beregnes fristen efter bestemmelserne i § 963, stk. 3, litra a. Justitsministeren kan undtagelsesvis meddele tilladelse, hvis ansøgning indgives senere, men inden 1 år efter dommens afsigelse.

Efter den nuværende praksis meddeles anketilladelse til tiltalte, medmindre det må antages, at anke åbenbart ikke vil kunne føre til et for den tiltalte gunstigt resultat.

3. Statistiske oplysninger

Vedrørende statistiske oplysninger om procesbevillinger henvises til bilag 2 – 6 til lovforslagets bemærkninger. Bilagene vedrører perioden fra 1991 – 1994.

Som nævnt ovenfor under afsnit 2.2.2. er det i straffesager domstolene, der træffer afgørelse om, hvorvidt en sag kan indbringes for retten efter appelfristens udløb. Justitsministeriet er ikke i besiddelse af talmateriale, der belyser domstolenes praksis vedrørende dette spørgsmål.

4. Retsplejerådets betænkning nr. 1222/1991

4.1. Indledning

På baggrund af folketingsbeslutningen af 19. maj 1989 anmodede Justitsministeriet som nævnt i afsnit 1.5. den 23. august 1989 Retsplejerådet om at foretage en gennemgang og vurdering af forskellige muligheder for overførsel af kompetencen til at meddele 3. instansbevilling i borgerlige sager og i straffesager til en myndighed, der ikke ligger inden for den udøvende magts område.

Retsplejerådet afgav herefter i maj 1991 betænkning nr. 1222/1991 om 3. instansbevillinger og andre procesbevillinger. Retsplejerådet havde ikke fundet at burde tage stilling til, hvorvidt kompetencen til at meddele 3. instansbevilling bør flyttes fra Justitsministeriet eller ej.

I betænkningen foreslår Retsplejerådet, at kompetencen til at meddele 3. instansbevillinger i såvel straffesager som civile sager i givet fald overføres til Højesteret. Rådet foreslår endvidere, at kompetencen til at meddele 2. instansbevillinger i mindre straffesager og mindre civile sager og kompetencen til i civile sager at meddele tilladelse til appel efter appelfristens udløb overføres fra Justitsministeriet til domstolene.

Nedenfor refereres Retsplejerådets overvejelser vedrørende de forskellige sagsområder.

4.2. Retsplejerådets overvejelser om kompetenceområdet

Retsplejerådets overvejelser var koncentreret om en kompetenceoverførsel til Den Særlige Klageret, et særligt råd eller nævn eller til domstolene.

Retsplejerådet fremhævede, at *Den Særlige Klagerets* kompetenceområde udgør en nøje afgrænset gruppe af sagstyper, der er af ekstraordinær karakter.